

Göncz Árpád elnök úr a Berzsenyi gimnáziumban

2004 őszén, amikor elvállaltam: megrendezem az október 23-i ünnepséget, legfontosabb tervem volt, hogy Göncz Árpád elnök urat meghívom: beszéljen az október 23-i forradalom utáni eseményekről.

Egy régebbi ígéretet teljesítettünk ezzel: 2001-ben rendeztünk osztályommal Azonossági Hetet, és azt szeretnénk volna, ha a rendezvénysorozatot ő nyitja meg, de sajnos az időpont nem volt megfelelő számára. Akkor megígérte, hogy egy másik alkalommal ellátogat iskolánkba, s úgy éreztem: itt van a megfelelő alkalom.

Tóth Mária, akivel a Göncz-titkárságán beszéltem, bár fenntartásokkal, de végig rendkívül segítőkészen állt a programunkhoz.

2004 október 21-én, a délelőtti megemlékezés után Tóth Máriával együtt érkezett meg iskolánkba a „mi elnök urunk”, ahogy a titkárság vezetője szokta őt emlegetni.

Az iskolában körbevezettük, és a könyvtáros kollégák az első emeleti tanárban megmutatták neki értékes, „örökölt” könyveinket. Göncz Árpád nagy érdeklődéssel lapozgatott bennük.

Innen mentünk le a vetítőterembe, ahol az elnök urat vastaps fogadta.

Gulyás Marci, az akkori humán tagozatunk tizenkettedikes tanulója, aki elvállalta a beszélgetés levezetését, egy József Attila- idézettel köszöntötte.

„Mint gyermek, aki már pihenni vágyik
és el is jutott a nyugalmas ágyig
még megkérel, hogy: „Ne menj el, mesélj” -
így kérünk: Ül le közénk és mesélj!”

Ekkor Tóth Mari, aki azért végig aggodalmaskodott, mivel az elnök úr már fáradékony, nagyon motyog, félő, hogy nem értjük majd a szavait, esetleg nem lesz elég jó, inspiráló a légkör, odasúgta: Csodálatos ez a gyerek, ez már csak jó lehet!

És jó volt. Mivel az elnök úr leült és mesélt.

Arról, hogy az október 23-i eseményekben nem vett részt, de utána kötelességének érezte, hogy különböző módokon - üzenetek közvetítésével, könyvek átadásával- segítse a forradalmárokat; ezért került börtönbe.

Arról, hogy milyen hangulat volt a börtönben egy-egy kivégzés előtt.

Arról, hogyan élte meg, amikor az elsődlegesen meghozott halálos ítéletét életfogytiglani börtönre változtatták. (Az őt felajánlotta, hogy hoz egy kis „altatót”. Hozott is, egy egész üveggel, és miután a kivégzéstől megmenekült rab azt elfogyasztotta, börtönidejében először igazán jóízűen aludt. Nem zavarta az örökösen égve hagyott lámpa, se a hideg, se semmi más körülmény).

Arról is mesélt, hogy kiszabadulása után hogyan fogadta a családja (négy, kitűnő bizonyítványt kiterítve).

Majd arról, hogyan próbált munkához jutni. A börtönben még tökéletesítette az angol nyelvtudását, így fordításokat tudott vállalni.

Arról is, hogy a Gyűrűk Ura milyen rettenetesen hosszú mű, és a viszonylagosan nagyobb tiszteletdíj megszerzése érdekében hogyan fordította ezt le mindössze egy év alatt.

Arról, hogy az angol nyelvű irodalom nem merül ki a Gyűrűk Urában, hanem ott van például Faulkner, akit mindenki figyelmébe ajánlott.

Majd arról, hogy a rendszerváltás után hogyan változott meg gyökeresen az élete... hogy a köztársasági elnökség jó dolog, de rengeteg protokolláris kényszerrel is jár.

Arról is mesélt, hogy az államfők nem mindig fogadják elnöktársukat tisztelettel, odafigyeléssel, de arról is, milyen jó élményeket biztosított számára egy-egy gyár meglátogatása, ahol talán a legfontosabb hely a mosdó! Ott tapasztalhatja meg az ember, mennyire becsüljük meg embertársainkat, és hol tartunk az Európába vivő rögös úton.

Sőt arról is mesélt, hogy őt, a börtönévei után kiszabadult embert lehazaárulózták.

Mi pedig hallgattuk a mesét, elbámulva, hogy mi minden fér bele egy ember életébe, kérdezgetve mindarról, amiről már az én korosztályomnak sincs emléke, s ami tanítványaink számára szintiszta történelem.

A beszélgetés után Göncz Árpád könyvét dedikálta – többek közt a könyvtár számára is.

Ezek után kezet fogott az igazgató úrral, tanárokkal, diákokkal, a portás bácsival, így búcsúzott el mindenkitől.

Nagyon jó délután volt. Köszönjük, Elnök Úr!

És köszönjük Tóth Máriának is, aki „elhozta hozzánk” a mi elnök urunkat.

Terjéki Ildikó